

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Miloslava Výborného a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobce: **O. P.**, zastoupen JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2018, čj. OAM-285/ZA-ZA11-LE26-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 3. 2019, čj. 54 Az 3/2018-51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal 29. 3. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl o této žádosti tak, že se stěžovateli mezinárodní ochrana neuděluje podle § 12, § 13 a § 14, a doplňkovou ochranu nelze udělit pro existenci důvodů podle § 15a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném od 18. 12. 2015 (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[2] Krajský soud konstatoval, že samotná obava z výkonu vojenské služby není azylově relevantním důvodem. U stěžovatele navíc není zřejmé, zda by vůbec byl v případě návratu do země původu do armády povolán. Krajský soud na základě zprávy o situaci na Ukrajině dospěl k závěru, že obavy stěžovatele ohledně zhoršené bezpečnostní situace nejsou důvodné. Jednání stěžovatele spíše nasvědčuje jeho snaze legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Žalovaný náležitě zjistil skutkový stav věci. Stěžovatel nepředložil žádné důkazy, které by naznačovaly hrozbu jakéhokoli nebezpečí vážné újmy. V řízení pak neuvedl nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že pro případ návratu pociťuje jakékoli azylově relevantní obavy. Doplňková ochrana nemohla být udělena, neboť stěžovatel spáchal zvláště závažný zločin vydírání, který je vážným zločinem ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Soud proto dospěl k závěru, že správní řízení netrpí vytykány vadami a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Žalovaný i krajský soud učinili mylný závěr o neexistenci pronásledování stěžovatele z důvodu příslušnosti k sociální skupině a situaci posoudili nedostatečně. Branci jsou jednoznačně identifikovatelná výseč osob, která spadá do určité sociální skupiny (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, čj. 5 Azs 63/2004-60). Při posuzování důvodů pronásledování se má přihlížet mimo jiné k příslušnosti žadatelů k určité sociální skupině. To zavdává důvod pro udělení mezinárodní ochrany, neboť v případě bojů mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalovaný posuzoval žádost o mezinárodní ochranu jako účelovou, přičemž se měl vypořádat i s ostatními důvody podané žádosti. Krajský soud se tím nezabýval.

[5] Dále stěžovatel namítal, že se krajský soud vůbec nezabýval možností uložit mezinárodní ochranu ve formě humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a zabýval se jí pouze žalovaný. Rozsudek proto trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Žalovaný i krajský soud opomenuli zhoršení bezpečnostní situace na Ukrajině, což měli náležitě zjistit. Žalovaný měl pro své rozhodování nedostatečné informace.

[6] Trestný čin, jehož se stěžovatel v minulosti dopustil, nelze považovat za vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Závažnost trestného činu měla být posuzována podle vícera kritérií a individuálně. Neudělením mezinárodní ochrany je nepřiměřeně zasaženo do jeho práva na ochranu rodinného a soukromého života, neboť v České republice vede rodinný život. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že u stěžovatele nezjistil azylově relevantní důvody ani jakoukoli formu pronásledování. Snaha vyhnout se případnému nástupu do armády není důvodem k udělení azylu. Nebylo zjištěno, že by případný výkon vojenské služby měl proběhnout diskriminačně. Stěžovatel má pouze snahu setrvat na území České republiky a svůj pobyt legalizovat. Svoji situaci by tak měl řešit instituty podle zákona o pobytu cizinců. Doplňkovou ochranu nebylo možné uložit pro spáchání vážného zločinu. Rozhodnutí je dostatečně a podrobně odůvodněno. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Soud se nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.), tj. zda kasační stížnost směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se stěžovatel domáhá zrušení soudního rozhodnutí, zda je podána z přípustných důvodů v souladu s § 103 s. ř. s. a zda není dána její nepřípustnost ve smyslu § 104 s. ř. s. a dospěl k závěru, že je přípustná.

[10] Nejvyšší správní soud se po shledání přípustnosti kasační stížnosti zkoumá její přijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, čj. 8 Azs 5/2006-30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech

pokračování

mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ tak, že „[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ Kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele i v případě, pokud v řízení před krajským soudem došlo k tak k zásadnímu pochybení, které má nebo by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za pochybení lze považovat takové vady, pokud soud v zájmu spravedlivého a předvídatelného rozhodování „v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti“ (tamtéž). V případě, že tomu tak není, zdejší soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[11] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele a dospěl proto k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto kasační soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[12] Problematikou služby v armádě se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval (srov. např. rozsudky ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004-49, či ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44) a nyní neshledal důvod k odchýlení se od již zaujatého právního názoru. Stěžovatelovou obavou pronásledování z důvodu nenastoupení do vojenské služby a příslušností k sociální skupině se krajský soud podrobně zabýval v bodech [18] až [23], přičemž Nejvyšší správní soud se s ním ztotožňuje. Nad rámce toho lze uvést, že samotnou příslušností žadatele k určité sociální skupině lze těžko nárokovat udělení mezinárodní ochrany, neboť podmínkou jejího udělení je existence pronásledování či hrozby vážné újmy podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.

[13] Stěžovatel dále namítal, že žalovaný posuzoval žádost o mezinárodní ochranu předně jako účelovou a nevypořádal se s ostatními důvody podané žádosti. Nejvyšší správní soud však z rozhodnutí žalovaného ověřil, že žalovaný na str. 5 a 6 podrobně vyjmenoval, z jakých podkladů a úvah vycházel při svém rozhodování. Na účelovost podané žádosti o mezinárodní ochranu usoudil až po zhodnocení individuálních okolností případu na str. 7, přičemž Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tvrzením, že „... poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.“

[14] K námitkám stěžovatele, že krajský soud se nezabýval tvrzením o účelovosti podané žádosti o mezinárodní ochranu a možností uložit mezinárodní ochranu ve formě humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v žalobě nic takového nenamítal. Krajský soud přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu (žalovaného) pouze v mezích žalobních bodů stěžovatele podle § 75 odst. 2 s. ř. s., nepůjde-li o výjimečné situace, ve kterých přihledne k vadám i z moci úřední. Soud v zásadě nemůže přezkoumat a zrušit rozhodnutí z důvodů, které nebyly v žalobě řádně a včas uplatněny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, čj. 7 Afs 216/2006-63). Vadu nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu proto Nejvyšší správní soud nezjistil.

[15] Námitku stěžovatele týkající se nedostatečně zjištěné situace panující na Ukrajině ze strany žalovaného, včetně tamního zhoršení bezpečnostní situace, vypořádal již krajský soud v bodě [24]. Stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje nesprávnost tohoto vypořádání. Nejvyšší správní soud však nemůže domýšlet, v čem konkrétně je vypořádání učiněné krajským soudem nesprávné (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2016, čj. 3 As 137/2015-45).

[16] Stěžovatel dále namítal, že trestný čin, jehož se stěžovatel v minulosti dopustil, nelze považovat za vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že stěžovatel byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin vydírání k trestu odnětí svobody v trvání 3 let, s podmíněčným odkladem na zkušební dobu 5 let. Rozborem a možným podřazením tohoto trestného činu pod pojem vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, se zabýval jak žalovaný na str. 11 až 13 rozhodnutí, tak velmi podrobně krajský soud v bodech [28] až [38]. Nejvyšší správní soud se s jeho posouzením zcela ztotožňuje a pochybení krajského soudu při hodnocení této otázky nezjistil.

[17] Stěžovatel závěrem argumentoval nepřiměřeným zásahem do jeho práva na ochranu rodinného a soukromého života. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že samotným neudělením mezinárodní ochrany k takovému zásahu dojít nemohlo. Zásah do rodinného a soukromého života lze posuzovat až v řízení o správním vyhoštění, kdy cizinci hrozí reálná možnost nuceného opuštění území, což nyní není stěžovatelův případ.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. prosince 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu